

Notat

Til: Bente Angell-Hansen/Utenriksrådets kontor

Via: Rettsavdelingen

Kopi til: EU-delegasjonen Brussel
Seksjon for Midtøsten og Nord-Afrika
Seksjon for eksportkontroll

Fra: Seksjon for humanitær- og strafferett

Saksbehandler: Mats Benestad

Dato: 16.01.2014

Saksnr.: 13/02104-64

Vedtak om forskrift om endring av forskrift om sanksjoner og tiltak mot Iran

1. Innledning

Norge gjennomfører i dag alle EUs restriktive tiltak mot Iran. EU vil 20. januar 2014 suspendere enkelte av tiltakene mot Iran på grunn av interimavtalen mellom E3+3/P5+1 og Iran, som er første steg i retning av å løse de utestående spørsmålene knyttet til Irans atomprogram.

Det fremmes forslag om at forskrift av 9. februar 2007 om sanksjoner og tiltak mot Iran endres tilsvarende som EUs restriktive tiltak mot Iran. Endringen medfører bl.a. at bestemmelsene som gjelder forbud mot forsikring og transport av oljelaster; import, kjøp og transport av petrokjemiske produkter; og forbud mot handel i gull og edle metaller midlertidig suspenderes. Beløpsgrensene for transaksjoner til og fra Iran ti-dobles.

2. Bakgrunn

Den norske forskrift av 9. februar 2007 om sanksjoner og tiltak mot Iran gjennomfører FNs sikkerhetsråds sanksjoner og EUs restriktive tiltak mot Iran. Norge er folkerettslig forpliktet til å gjennomføre Sikkerhetsrådets bindende vedtak i henhold til FN-pakten artikkel 25, mens EUs restriktive tiltak blir gjennomført etter en politisk beslutning. Norge har så langt gjennomført samtlige av EUs restriktive tiltak mot Iran.

På bakgrunn av at E3+3/P5+1 og Iran 24. november 2013 ble enige om et rammeverk og innledende tiltak som skal legge til rette for en helhetlig avtale med siktemål å sikre at Irans atomprogram utelukkende har fredelige formål, kommer EU til å suspendere enkelte av sanksjonene mot Iran med virkning fra 20. januar 2014.

I interimavtalen har Iran forpliktet seg til å begrense landets anrikning av uran til et visst nivå (5 prosent), samt til å nøytralisere deler av eksisterende lagret uran anriket til et høyere nivå enn dette. Videre må Iran stanse bruken av nye avanserte sentrifuger til anrikning av uran, og kan heller ikke installere eller sette i drift nye sentrifuger. Iran må også stanse arbeidet med tungtvannsreaktoren i Arak. Samtidig skal et nytt inspeksjonsregime gi omfattende adgang til inspeksjon av iranske atomanlegg, og dermed sikre det internasjonale samfunnets mulighet til å verifisere at Iran overholder sine forpliktelser. En felleskomité bestående av de syv avtalepartene og IAEA skal sørge for at avtalen etterleves.

Iran innrømmes på sin side en begrenset, midlertidig og reversibel lettelse i de omfattende sanksjonene mot landet. EU vil i samsvar med interimavtalen gjennomføre en midlertidig suspensjon av relevante sanksjonsbestemmelser hva gjelder 1) forsikring og transport av tungolje («crude oil»), 2) handel med petrokjemiske produkter, inkludert forsikring, transport og finansiering, 3) 10-dobling av terskelverdiene for godkjenning av enkelte typer økonomiske transaksjoner til og fra Iran og 4) lempning av restriksjonene i handel med gull og edle metaller. De tyngste sanksjonene, som omfatter Irans olje-, finans- og banksektor blir i all hovedsak stående slik der er i dag.

3. Vurdering

Norsk oppslutning om EUs restriktive tiltak mot Iran har vært begrunnet i frykt for at Iran utvikler atomvåpen. Vurderingen har vært at Norge bør stå sammen med EU for å yte et samlet press mot Iran. Dette tilsier at Norge også følger EU ved lettelser i tiltakene.

Forskriftens § 45 gir Utenriksdepartementet fullmakt til å endre, suspendere eller oppheve forskriften med vedlegg.

4. Forskriftsendringen

Endringsforskriften suspenderer enkelte forbud ved at det legges til et nytt nummer i de aktuelle bestemmelsene som uttrykkelig sier hvilke forbud som suspenderes. Denne metoden anvendes for at brukere av forskriften enkelt skal kunne se sammenhengen mellom den norske

forskriften og EUs regelverk. Videre vil denne metoden være formålstjenlig ettersom det er usikkert hvordan de suspenderte bestemmelsene vil bli endret i fremtiden. At en bestemmelse er suspendert på denne måten medfører at bestemmelsen ikke har virkning.

I § 11 legges det til ny nr. 3 som suspenderer forbudet mot å transportere iransk råolje eller oljeprodukter. I samme bestemmelse legges det til ny nr. 4 som suspenderer forbudet mot å forsikre eller gjenforsikre import, kjøp eller transport av iransk råolje og oljeprodukter (nytt vedlegg XIV).

I § 13 legges det til ny nr. 3 som suspenderer forbudet mot å importere, kjøpe eller transportere petrokjemiske produkter fra Iran, samt forsikring og finansiering tilknyttet petrokjemiske produkter fra Iran.

I § 15 legges det til ny nr. 3 som suspenderer forbudet mot handel i gull og edle metaller (nytt vedlegg XV) med iranske myndigheter og sentralbanken.

Det legges til en ny § 28b som gir Utenriksdepartementet anledning til å dispensere fra forbudet mot å gjøre midler tilgjengelig eller forpliktelsen til å fryse midler tilhørende Oljedepartementet, forutsatt at midlene er nødvendige for å gjennomføre import, kjøp eller transport av petrokjemiske produkter.

I §§ 30 og 30 a endres terskelverdiene fra «800 000 kroner» til «8 000 000 kroner», «320 000 kroner» til «3 200 000 kroner» og «80 000 kroner» til «800 000 kroner».

I § 37b legges det til ny nr. 3 som suspenderer forbudet mot å stille skip, egnet til transport eller lagring av olje og petrokjemiske produkter, til rådighet for iranske personer, enheter eller organer.

Forskriftsendringene skal tre i kraft 20. januar 2014, som er samme dag som EU skal iverksette sine endringer.

5. Høring

Saken er ikke sendt på høring da dette må anses som åpenbart unødvendig, jfr. forvaltningsloven § 37 fjerde ledd og utredningsinstruksen.

6. Kunngjøring

Forskriftsendringen vil på vanlige måte bli sendt til Lovdata og Norsk Lovtidend for kunngjøring.

Vedtak

- I. Høring er ikke nødvendig.
- II. Forskrift av 9. februar 2007 nr. 149 om sanksjoner og tiltak mot Iran endres i samsvar med vedlagte forslag.